

НАША ПОЉОПРИВРЕДА И ШУМАРСТВО

ГОДИНА VIII

ТИТОГРАД 1962.

БРОЈ 5—6

РЕЗОЛУЦИЈА

II конгреса Савеза друштава пољопривредних инжењера и техничара Југославије

I

Промјене друштвене структуре у нашој земљи које су изазване динамичним развојем друштвене привреде, створиле су повољне услове и за убрзани развој пољопривреде. Развој друштвених пољопривредних организација и земљорадничких задруга уз увођење, на широком фронту, нове технологије у друштвеној организованој производњи, омогућили су да се у овом периоду повећа пољопривредна производња за 50% и да друштвено организована производња учествује с преко 50% у снабдијевању тржишта.

И поред тако динамичног развоја и успјеха у пољопривредној производњи, постигнутим резултатима не можемо бити задовољни. Из објективних и субјективних разлога преспоро се развијала друштвено-организована производња, па према томе и производња у цјелини. Потребе су расле далеко брже од производње. Због оваквих односа између пораста производње и потреба наше земље морамо да увозимо знатне количине пшенице, масноћа и других пољопривредних производа, а то је један од основних узрока дефицита платног биланса.

Искуство је показало да се у даљем развоју друштвено-организоване производње крију велике резерве, које се могу брзо активирати и допринијети да се диспропорције између развоја пољопривреде и нараслих потреба отклоне.

Рјешење економског положаја пољопривредних организација и успостављање стабилнијих односа у размјени између пољопривредних и других области привреде, отвара нове перспективе радним колективима, стручним кадровима и пољопривредним организацијама, као и комунама, за још већа прегнућа на

унапређењу производње и социјалистичком преображају пољопривреде.

У том правцу потребно је:

— да се организованије и брже приступи проширењу друштвеног фонда земље и даљем развијању кооперације с индивидуалним произвођачима код свих привредних организација;

— да се стручни кадрови и колективи свих социјалистичких привредних организација које се баве пољопривредном производњом оријентирају на савремену технологију, да постојеће организације изврше рационализацију и модернизацију и да се нове организације, погони и економске јединице изграђују на принципима савремене науке и технике, која ће обезбиједити високу производњу, продуктивност рада и финансијска средства;

— да се врши стално усавршавање организације рада, развијање стимулативних облика расподеле, јачање економских јединица са самоуправом директних произвођача и досљедно обезбиједи принцип расподеле према раду;

— да се настави с процесом развијања пословно — техничке сарадње и пословног удруживања, које треба да нам обезбиједи масовну производњу робе за тржиште, потпуније коришћење уложених средстава и снижење трошкова производње. Ово треба вршити на основу економских мјерила, избјегавајући честе реорганизације без солидног проучавања њихове неопходности;

— да се у пуној мјери ангажују радни колективи и стручни кадрови у пољопривредним организацијама на дугорочијем уговарању производње са заинтересованим потрошачима, јер се само тако може обезбиједити масовна производња дефицитарних роба, и то управо оних који изазивају највеће поремећаје на тржишту, а доводе и до несигурности произвођача у пласману;

— да се у пуној мјери ангажујемо на отклањању слабости које су имале утицаја на успорено кретање пољопривредне производње, а нарочито на брже ефектуирање досада уложених средстава, јер су за то остварени повољни економски услови;

— да се стручни кадрови у свим организацијама и органима ангажују у провођењу свих економских, организационих и других мјера у оквиру комуне, које ће водити бржем унапређењу производње и сузбијању антисоцијалистичких појава на селу.

II

Основна оријентација у производној политици мора и даље да остане бржи прелазак из екстензивне у интензивну производњу у свим пранама пољопривреде, са посебним мјерама за увођење најсавремене технологије на крупним друштвеним газдинствима у кооперацији. За рјешавање производних проблема Кон-

грес препоручује да се све наше организације и чланови оријентишу на рјешавање сљедећих проблема:

— да у наредном периоду нарочито обезбиједимо повећање производње жита и индустријских култура. У оквиру тога производња пшенице је тренутно најважнији задатак пољопривреде. Искуство је показало да ми у нашој земљи можемо да произведемо довољне количине пшенице, ако се оријентишемо одлучније на брже проширење друштвених површина и кооперације и ширу примјену савремене технологије;

— да се производњи поврћа, воћа, живине и јаја покљони већа пажња и обезбиједи потпуније мјесто у друштвено-организованој производњи. Уговарањем производње, обезбијеђењем одговарајућих цијена, формирањем фондова ризика и тако даље, стварају се повољни услови за брже развијање поврћа, а посебно за већи утицај друштвене производње на тржишту;

— да у производњи треба и даље омогућити развој сточарства, како би се повећало његово учешће у укупном обиму пољопривредне производње. И поред низа проблема који пред нама стоје у развиту ове производње и које морамо потпуније и организованије рјешавати, остаје чињеница да, уколико не бисмо развијали ову производњу, можемо доћи у незавидну ситуацију у погледу задовољења растућих потреба за овим производима;

— у досадашњем развоју пољопривреде основни стручни кадар били су пољопривредни стручњаци. Они су се најчешће бавили и проблемима које су имале да рјешавају разне друге струке. Зато морамо настојати да се у наредном периоду на рјешавању проблема унапређења пољопривредне производње почну далеко више ангажовати и друге техничке струке. То изискује да се и у наставним плановима тих струка да одговарајуће мјесто рјешавању проблема развоја савремене пољопривреде.

III

Инвестиције у наредном периоду на првом мјесту зависиће од задатака које треба да остваримо у друштвено организованој производњи. При томе наша настојања морају ићи ка томе да нам улагања у основна и обртна средства обезбиједи најрационалнији процес производње који ће дати максималну производњу, продуктивност рада и финансијски ефекат, а код нових улагања треба да се у потпуности оријентишу на улагања која ће обезбиједити масовну производњу одређених артикала потребних тржишту, уз увођење савремене технологије у производњу. У провођењу ових мјера треба ићи:

— на брже активирање уложених средстава, провођењем економски оправданих реконструкција и рационализација;

— на улагање у такве производне објекте — за производњу жита, индустријских култура, млијека, това стоке, на специјализоване воћарске, виноградарске и повртларске плантаже, које ће обезбиједити увођење индустријског начина производње у зависности од наших техничких кадровских и економских могућности;

— да улагања у развој пољопривредне производње не могу бити одвојена и изолована од улагања у прераду и промет пољопривредних производа и обратно, те већ у програмирању треба вршити синхронизовано улагање које ће обезбиједити најрационалнију производњу, промет и прераду пољопривредних производа;

— да се у наредном периоду организације пројектовања и извођења објеката постави тако да буде у стању да пружи гаранцију за функционалност објеката с техничког, технолошког и економског аспекта. Зато треба ићи на специјализоване пројектне организације које ће обезбијеђивати комплетан инжињеринг.

IV

У знатном броју пољопривредних организација примјеном најсавременијих технолошких рјешења, било у укупном процесу производње, било у његовим појединачним фазама, повезано с правилним награђивањем радника, постигли смо високе приносе код најважнијих ратарских култура.

Премда на мањим површинама, ми смо до сада реализовали у процесу производње на данашњем нивоу науке и праксе до 80 метричких центи пшенице, до 110 мтц кукуруза у зрну, до 800 мтц шећерне репе, до 500 мтц кромпира и до 1000 мтц волуминозне крме по хектару. Ови резултати обавезују наше чланство да у својим програмима старгају на максимално могуће и економски оправдане приносе у одређеним производним условима. Између газдинства са сличним па чак и са истим условима за производњу постоје знатне разлике. Ако су слични економски, технички и природни услови, тада разлике у резултатима су само резултат способности и стручне дораслости кадрова који руководе и непосредно производе.

Након шестогодишње борбе за модерну и високу производњу нагомилали смо довољно стручног знања и искуства и располажемо с довољном техничком базом и исходним високопродуктивним материјалом, да се садашња најбоља производна достигнућа омасове на читавом социјалистичком сектору. Да би то остварили морамо студиозније и научно прићи разради производних процеса за сваку културу према конкретним земљишним и климатским условима за високи принос. Шаблонска примјена рецепата била је штетна и у првом периоду, а нарочито ће бити опасна на новом вишем нивоу производње. Због тога је неопходно потребна разра-

да производног процеса и студиозно организованог припреми рада посветити основну пажњу, а то значи да у том правцу треба даље јачати рад пољопривредне службе.

За постизање високих приноса морамо обезбиједити синхронизовање свих агронома. У склопу ових мјера треба дати нарочиту важност правилној исхрани биља што ће повезано с правилним избором сората и склопа, те његе и заштите, обезбиједити сигурно и економски оправдано постизање максималних приноса.

Иако данас располажемо с веома бројном механизацијом, она често не задовољава потребе крупне производње. Но, исто тако стручни кадрови и радници нису потпуно овладали експлоатацијом расположивог машинског парка, те је учинак и квалитет рада низак. На новим конструкцијама машина и обуци кадрова у експлоатацији мора се много више радити. Одговарајући институти, конструкциони бирои и центри за обуку кадрова морају се у пуној мјери активирати.

Морамо констатовати да ни код једне гране сточарства немамо до краја научно разрађен и у пракси реализован савремени производни процес у крупној индустријској производњи. Оно што данас имамо су више неповезани поједини елементи који не могу гарантовати пун успјех. Најжитнији задатак наше науке и праксе је да разради комплексне и научне производне процесе који ће омогућити сигурну, максималну и економичну производњу на индустријским основама за све гране сточарства.

Развијању и учвршћењу сточарске службе треба поклонити пуну пажњу. Службу селекције и вјештачког осјемењавања треба објединити и обезбиједити јединственост у раду. За рад ове службе треба обезбиједити и одговарајућа материјална средства.

Пројектовање сточарских објеката и сточарске производње треба вршити на строго научној бази са циљем да се на најмодернијој основи ријеше и међусобно синхронизују сви елементи високе специјализоване сточарске производње. Такав пројекат претходно треба испитати у пробној производњи и тек када докаже своју предност треба прићи масовној индустријској и серијској производњи опреме и зграда и паралелном уздицању кадрова са чиме ћемо знатно поједноставити и поједноставити капиталну изградњу и добити сигурну и економски оправдану производњу.

То не значи да се у овим условима не могу и не морају вршити реконструкције и адаптације код постојећих објеката. Отклањањем читавог низа субјективних слабости у постојећим производним процесима, наше сточарство може дати знатно боље ефекте. Недопустиво је да се по расположивој крмачи производи данас 8 до 12 прасади или да краве дају у просјеку око 2.000 литара млијека годишње, што је просјек производње на крупним газдинствима. Треба повести борбу за производњу довољних количина јефтине високо — квалитетне кабасте сточне хране и радикално престати на небрижним односима према тој производњи, која је

због ниске продукције по хектару била редовно пасивна за ратарство, а због недовољне количине и лоше квалитете угрожавала је рентабилитет и опстанак сточарства.

У наредном периоду треба интензивирати и још више координирати рад научних служби и то тако да научне установе стварају нова боља рјешења, полазећи од већ остварених максималних рјешења, док ће савјетодавна служба преносити у праксу најбоља домаћа и страна рјешења и адаптирати их у локалним микроусловима.

V

Савремена организација пољопривредне производње захтијева високи стручни кадар, специјалисте, који ће стављати у погон технолошка средства и користити их на најбољи начин. То значи да индустријски организована производња захтијева даљу подјелу рада, гдје би специјалисти за одређене процесе или фазе управљали производњом. То захтијева да се у што краћем временском периоду оспособе специјализовани кадрови за поједине врсте производње који ће моћи у потпуности да савладају технологију, организацију рада и економику производње.

Треба што прије подићи квалификације и ниво стручности радника, службеника и руководећег кадра у пољопривредним организацијама. Овај проблем постаје општедруштвени и захтијева веће ангажовање друштвено-политичких снага и привредних органа почев од колектива, комуна, па све до федерације. Посебна улога и задаци предстоје на овом плану нашим организацијама.

Центри за оспособљавање радника и стручњака на самим пољопривредним организацијама, затим пољопривредне школе и факултете треба оспособити да могу одговорити овим задацима.

У циљу успјешнијег школовања кадрова, развоја пољопривредне науке и производње треба извршити што већу координацију наставне, научне и савјетодавне службе, јер садашња подвојеност ових служби води пасивизацији наставног и научног потенцијала у рјешавању крупних проблема унапређења пољопривредне производње.

Пољопривредни стручњаци треба да су на оним радним мјестима гдје могу организовати савремени процес производње, а зато им треба осигурати и одговарајуће услове за нормалан рад. Нарочито је потребно да се у задругама осигура што већи број пољопривредних стручњака, који ће на стручној основи даље развијати кооперативне односе с индивидуалним произвођачима.

Пораст броја незапослених стручњака забрињава. Отуда наше друштво треба да се ангажује код пољопривредних организација, комуна и других политичко-друштвених фактора и органа, да се поведе одлучна борба против отпора за брже укључива-

ње стручњака у организације које их уопште немају или их немају довољно.

Полазећи од предњег, Други конгрес предлаже организацијама — Савеза друштава — друштвима, подружницама и члановима да се што више ангажују код надлежних органа и на својим радним мјестима да се проблеми школовања и уздизања кадрова што успјешније рјешавају.

VI

Напори читаве наше заједнице усмјерени су на преовладавање слабости које су се појавиле у нашем друштвеном и привредном развоју. О овом је дискутовано и на IV пленуму ЦК СКЈ и наши највиши политички форуми су позвали све организације и појединце на укључивање у ову сталну акцију. Наш Савез друштава и све организације обједињене у савезу, као и цјелокупно чланство даће свој допринос општој акцији, ако буде интензивно радило на провођењу ових и других задатака, који воде унапређењу социјалистичке производње.

Посебно су на овом плану важни задаци наших организација у комунама, као основних организација наших чланова у пољопривредним и другим организацијама.

У условима ријешених економских проблема за развој пољопривреде, у друштвеним условима које осигурава нови Устав ФНРЈ, дате су пуне могућности стваралаштву и пољопривредним стручњацима на развијању социјалистичке пољопривреде.